

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ser[m]ones de septe[m] viciis criminalib[us]
eoru[m]q[ue] remediis magistri Pauli Wan theosophi et
co[n]cionatoris Patauiensis eximii**

Wann, Paul

[Augsburg], 1517

VD16 W 1186

De blasphemia vtru[m] sit p [...]m irremissibile. Ser. XLVIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30065

De blasphemia

ex duob. Prio auēce. Nā sup illo t̄bo apli ad Epho.iiij. Blasphemia tollat a vob; dī glo. Pe-
ius ē blasphemare q̄ peierare. Sedo rōne qr pl̄
ē.i. mai⁹ pecm dicere falsū d̄ deo q̄ dicere fal-
sum de creatura c̄ assertōe. s̄ ille q̄ piurā nec
dic̄ que seneit aliqd falsū d̄ deo. s̄ deū adhibz
restē falsitatē; nō tāq̄ estimās deū c̄ falsū restē
s̄ tāq̄ sperās q̄ deū sup h̄ n̄ restisice p̄ curdeō
aliqd signū. t̄ ut sic firmē credulitas in eo cui
iurāt; s̄ q̄ accidat t̄rū. vīc q̄ deus piuros
punit apetissime ī detestatōe piurū; ut memini
me libi dixisse ī finō d̄ pecm. ibi videre potē
ris. ser. vii. H. Ex alia v̄ pre blasphemis p̄ esse
innoz aliq̄ piurio duplici rōne. Prio; qr aliq̄
blasphemia ex minori libidie pcedit q̄ piurium.
Sedō; qr minor; dāni ē blasphemia q̄ piurium.
¶ Tercio argueret q̄s de petō excusatōis petī
respectu blasphemie. t̄ dicteret. Excusatio petī p̄
p̄j est mai⁹ petī q̄s petī blasphemie dupl̄.
Prio auēce. q̄ sup illo p̄. Nolite extollerē ī al-
tu cornu vīm; dī glo. Marimū ē vīciū excusa-
tōis petī; vt neget q̄d faciū ē. vel p̄ diabolū vel
altos sua foræ. v̄l p̄ neccitatē faciū c̄ dicat. Se-
cūdo rōne sic. Illud petī cui⁹ de⁹ n̄ misere ē mai⁹
ius petō cui⁹ de⁹ aliq̄ misere. s̄ petī excusa-
tōis de⁹ nūq̄ misere. p̄z; q̄ sup illo t̄bo p̄. s̄
Nō miserear oībō q̄ opanē iniquitatē; dī glo. Est
defensio petōz q̄ defendit hō q̄ de⁹ odit. d̄ q̄
dī. Est petī ad mortē; nō. p̄ eo dico vt q̄s oret.
s̄ petō ad mortē cui⁹ de⁹ n̄ misere nullū est
mai⁹. ḡ nec blasphemia. R̄n̄ duob. modis. Pri-
mo q̄ excusatōis petī ē qdā circūstātia agḡuans
oē petī; etiā ipaz blasphemia. t̄ p̄ tāto dī esse
maxim petōz; q̄ dlibz petī fac̄ mai⁹. Sedō
tūr q̄ petī excusatōis ē maxim; qr auferri reme-
diū petī ex p̄e ei⁹ q̄ dī punire. Nā remediū oīs
petī est accusatio ipi⁹ petōz t̄ oīmoda cōfessio
petī. Et alia v̄ pre blasphemia dī maxim petī
qr puoc̄ oīlos diuine maiestatē ad nō miseren-
dū sive ad nō remittēdū. Et p̄ h̄ p̄z r̄fūo ad ob-
iecta. Hec s. Tho. ii. q. viij. ar. iij. t̄ Alex. iii.
p̄e sume. Refuata. iij. qōne vīc v̄z blasphem-
mia sit petī irremissibile ī finō sequez. Ro-
gem⁹ deū vt ab h̄ maxio petō t̄ oībo mortalib⁹
nos custodiat grāz tribuēs ī p̄tē t̄ gloriam in
futuro Amen.

¶ De blasphemia vīrū sit petī
irremissibile. Ser. XLVIII.

Quicrit nomēdñi morte moriat Leuit.
xxvij. In pcedēti fmōe audisti so-
lutoz duaz q̄stionū sive dubitationū. Quaz
p̄ma erat. V̄z blasphemia sit sp̄ petī morte
v̄l aliq̄ veniale. Sedō; v̄z petī blasphemie
sit maxim petōz. q̄d z ostēsū sive ex trib; vīc
auēce/rōne/t̄ p̄partōe/ad alia petā; vīc ad p̄iu-
riū/bomicidiū/t̄ petī excusatōes. Nūc supē
indere ad tertia qōnētunc silt̄ motā; vīc Utrū

blasphemia sit petī irremissibile. Pro gracie
Bue maria. ¶ Qui blasphem. no. dñi rē. vbi s.
¶ De petō blasphemie an sit remissibile ē notā
dūpmo; q̄ oē petī ē remissibile t̄ irremissibile petī
diuerb̄ respectib⁹. ¶ Prio oē petī ē remissibile remissibile
le tripli rōne. vīc rōne oīpotētie creatoris. rōne le t̄ m̄
ne imēse misdeū redēpror̄. rōne nāe libe viato missibili-
ris. Prio rōne oīpotētie creatoris. Un̄ sup illo diuerb̄
p̄. Qui sanac oīs iffirmatēces tuae; dī glo. Dī specib⁹
potēti medico null̄ ifsanabil̄ languor occurrit
Sedō oē petī ē remissibile rōne imēse misdeū
redēpror̄. Un̄ sup illo p̄. Dixit dñs ex basan
zerra. glo. sic dī. Misericordia dei q̄ ē ifinita ē de
speratissimos querit; vīc p̄ mīta exēpla. Ter-
tio oē petī ē remissibile rōne nāe libe viatoris
qr nullū petī ē de q̄ hō ī vita sua penitentia non
posic. Et illō p̄ oīndi dupl̄. Prio auēce Isid.
q̄ sic dī. Null̄ despāre dī de vītia; etiā si circa
finē vite sue ad p̄nīaz quererat. Et subdit causā
di. Unūquēz ei⁹ ex suo fine n̄ ex vita p̄cē-
ra iudicari. Sedō rōne. qr. Qdī hō ē ī statū via
toris ex dei aurilio t̄ et li. ar. Sp̄ p̄ remissionēz
p̄seq̄ de petō. Et sic oē petī in q̄ via nō finē est
remissibile; siue sit petī hoīs siue angeli. Et h̄
b̄ accipit̄ dīna hoīs t̄ angeli. qr. Star⁹ vīc ī agel
finē statū post p̄mā elec̄tōz nō at sic ī hoīs.
¶ Sedō dicidū ē/q̄ oē petī ē irremissibile tri-
bus modis. s. v̄l negatiue; v̄l p̄uariue; v̄l p̄e. Negati-
ua breui⁹ q̄ oē petī dī c̄ ē irremissibile tribus
modis. v̄l qr̄ ipossibile ē remitti. v̄l qr̄ ihabile ē
remitti. v̄l qr̄ irrōnable ē remitti. Prio mō dī
p̄z c̄ irremissibile negatiue; vīc qr̄ ipossibile ē
remitti rōne finalē penitentie. t̄ sic petī mortale ī
q̄ hō p̄fuerat v̄lq̄ ad mortē t̄ nō penitentie ē ir-
remissibile; eo q̄ rōne p̄cē nec in hac vita remit-
te p̄ p̄nīaz; nec etiā ī futuro remittē p̄ diuinaz
misericordia. Et p̄p̄ h̄ dīxī q̄ oē petī de q̄ hō nō pe-
nitentia ī bac vita ē irremissibile negatiue. s. q̄ n̄l̄
lo mō v̄l loco. s. nec ī p̄tē nec ī futuro ē remissi-
bile; sic p̄cē angeloz post p̄mā petī elec̄tōz; t̄
dānaroz post mortē. Un̄ Tēcophili⁹ sup illo v̄
bo Mar. iiij. Qui blasphemauerit ī sp̄mīlētū nō
remittēt ei ī efnī; sic ait. Ueniā n̄ seq̄t nīl̄ pe-
nitentia. Et Zn. xij. t̄ Mar. iiij. dī snialr̄; q̄ sp̄us
blasphemie n̄ remittēt neq̄ ī b̄ sc̄lo neq̄ ī futuro
Sup q̄ Aug. sic ait. Sp̄us blasphemie ē ipa ipē
nitētia; q̄ n̄ remittēt ī b̄ sc̄lo neq̄ ī futuro.
¶ Sedō petī dī c̄ irremissibile p̄uaciū c̄n̄ q̄ p̄uaciū
n̄l̄ mō remittēt; s̄ q̄ ihabile ē remitti. t̄ h̄ rōne
detestabil̄ malicie. p̄p̄ quā petī q̄neū ē de se nō
h̄ meriti; nec ē digni q̄ remittēt. Qd̄ sic p̄z;
Trib⁹ em̄ modis cōmītēt petī. s. p̄ īgrātā; p̄
ipotētā; malicie. Petī qd̄ cōmītēt p̄ īgrā-
tā v̄l p̄ ipotētā aliq̄a/excusatōis coloře h̄z. Peccare
s̄ petī qd̄ cōmītēt p̄ maliciā nullā cām excusū ex molis-
tatiōis v̄l remissiōis h̄z. Lui⁹ rōne. qr̄ cū īgrātā; cī-
tā v̄l ipotētā. i. iffirmatēces q̄n̄s īmūltariū cau-
sent; habēt petī excusare v̄l alleuiare ī coro v̄l
p̄e fm̄ īmūltariū illō q̄d causant. Et p̄p̄ h̄
dī illud petī remissibile; q̄ babz ī se vñ facilis

Bermon

XLVIII

remittat et quod ad culpam et quod ad penam. Sed per nos quod committit ex malitia quoniam ex se est nullum causam excusationis vel remissionis habet. Quia vero non est, quod ille qui peccat ex malitia peccat ex electio. Et electio non est nisi peccat hoc: quod deliberas per nos est adhuc et non quod aliquid electio vice sit; sed quod habens appetitum corruptum placet sibi illud per nos facere. Et non est peccare ex malitia: quod erit est peccare in spiritu sancto. quod de rogar bonitatem spiritus sancti: eo quod malitia sibi placet sic prius vel iustus bonitas. **S**ed fore di. q. Nullus pro se placet malitia: quod nullus peccat in spiritu sancto. Rendeo et dico quod malitia sub ratione malicie nullus unquam volunt: nec unquam aliquis placuerit per nos quod ipsum malum estimatur bonum ipsi peccatum quod est appetitum corruptum propter habens se desiderat. Et propter habens super illo verbo **M**at. xii. Qui blasphemauerit in spiritu sancto non remittere ei neque in filio vel in preciis remittere ei. **A**ug. sic ait. Non enim pro te auctoritate maior propter filium sit spiritus sanctus. sed quod tanta est labes huius personae quod humilitate deprenditur per misericordiam subirem pote. **I**te Aug. in ser. dominum in monte. Unde illud per nos quod homo committit ex certa delibera-
zione et sine vincente ratione et de se appetitum corruptum habere placere irremissible. Quid intelligendum est quod in fine vite non peniteat: sed placere et habere per nos blasphemem in spiritu sancto. **T**ertio modo est enim per nos remissibile: quod irremissibile est remittere ratione extremitatis vel repugnante: quod excludit vel remittere et abu-
siva remittere per nos. Verbi gratia. Sic enim morbus est mortaliter quod colligitur utrere nasci: induc fastidium ci-
bit: remittere filium medicis. sic illud per nos irremissi-
ble quod excludit abusus et remittit ea per quod fit re-
missione per nos: propter habens non percludit via remittendi
et saluandi oportet et remisio dei: propter quod aliqui
rales quod miraculo ab omni peccato curantur. **H**ec scilicet.
Tho. in lepro. q. sent. di. xliij. ar. j. Et. q. xliij. ar. m. xliij. Nota blasphemia si fiat ex coactio. pec-
cat et per nos: si ex decepto: et per filium: si ex certa ma-
litia: et spiritu sancto. **S**ecundum videtur ei os per nos est et
remittere. approbare enim per nos commissum ex iformi-
tate deinde et per nos cui potest approbat. commissum
ex ignorantia et filium cui sapientia approbat. commis-
sum ex certa malitia et spiritu sancto cui bonitas ap-
probatur. **S**icut blasphemia si fiat ex coactio vel dece-
ptio de remissibili: quod secundum habens causas annexas di-
vine misericordie. propositum ad remissionem. Et deinde
blasphemia intelligitur illud **M**at. xii. Deinde per nos
approbat in operi et habere ex iformitate vel ipotetia et
blasphemia. **i. p**er nos approbat in verbo: et habere ex ignoran-
tia et coactio remittere bonum. **i. e**st remissibile: vel immu-
tare. sed si peniteat: quod ex circumstantia quod per nos accedit
et dignum est remittere. **S**i autem blasphemia committit
ex certa malitia: tunc de remissibili: non quod non pos-
site remittere: vel quod non remitterat aliquis: sed quod non habet se
etiam mortuam ad remissionem. **T**ercio modis
est per nos patitur non remissibili: per intellectum procedenti per tribus mo-
dus aliquis de peccare. scilicet corde/ore et ope. Et sic
duobus modis aliquis de peccare i. s. ex quod illud
per nos remissibile. **U**no modo quod sic remissio

per nos repugnat ut per nos seneret usque ad mortem. Et si est Aug. ipsius per nos remittere usque ad mortem per nos: ita certa bonitas. **B**ilio modo ille dicit peccare i. s. quod ex certa malitia peccat. Illud autem peccare ex certa malitia: cum voluntas non ex ignorantia vel iformitate: sed ex certa scia vel industria vel in bonum aliqd quod habet annexam malitiam. **D**uo duos modis agitur. s. propter inclinaciones naturales et propter prohibiciones remotores. Verbi gratia. Sic enim in rebus naturalibus duplum aliquid mouet deorsum. Primum propter inclinaciones naturales sicut que deorsum. Secundum propter prohibiciones remotores. **S**ecundum quod in benevolencia remotores sicut ac effundunt tracto valentes: sicut voluntas ex certa malitia vel scia facti in bonum quod malitia habet annexam: duplicitate ratione. **P**risa est ex inclinacione habentem viciosum. Et taliter largo modo de peccare in spiritu sancto: quod ipse ex propria divinitate habet bona siue bona namque habet retrahitur a peccato. **S**icut autem sex bona siue bona namque habet retrahitur a peccato: ut per infra.

Divina iustitia

Dei misericordia

Sex bona siue bona namque ex certa malitia vel industria facta in bonum quod habet annexum ex prohibitions exclusione. s. quod removet abutitur illa a quibus habet retrahitur a peccato. **S**icut autem sex bona siue bona namque habet retrahitur a peccato: ut per infra.

Supernaturalis gratia

Peccati erubescencia

Delictatio indebita et

Contra quem (modica)

Presumptio

Desperatio

Pecca in spiritu sancto impugnatio vita agnitione
sanctorum impugnatio vita agnitione

Inuidentia fraterne gratiae

Impunitentia

Obstinatio

Sic ergo sex sunt habentes retrahitur a peccato i. de causa. sicut per oppositum sicut sex species peccati blasphemie in spiritu sancto: quod non remittitur: neque in filio secundo neque in futuro: ad sensum super dictum. s. presumptio et desperatio. **E**t ubi non adiudicatur sicut ille qui operatur propter se bonum est melius illo qui operatur bonum. propter aliud pura propter amorem proximi et timorem suppliciorum. **I**ta ille qui retrahitur vel abstinet a peccato propter se est melius illo qui retrahitur et abstinet a peccato propter vitam a supplicio et beatitudinem proximi. **N**am virtus est bonum agere propter se quam propter aliud: et a peccato abstinere. propter se quam propter aliud: ut deus. **T**ho. in lepro. q. sent. di. xliij. ar. iii. de spiritu sancto per nos remittere in spiritu sancto. **P**ratio ergo aliquis retrahitur a peccato. **P**rima ex consideratione et ex timore divise iusticie punientis retrahitur peccata. Ille tamen surgit ex his: quod habet cogitationem quod ea per nos est ita iustus quod nullum malum dimicatur impunitus. **E**t quod divisa iuxta habet non puniri aut sacrificari per peccata: quod propter morte iusticia gravissima pena purgatorum sibi debet. vel certa: si mortis per nos: ex eius timore icipit recurrere et perficer peccata sua et per eos satisfacere. et habens siue donum tollit per pluperficiem. dicitur. s. aliquis presumit sequitur re-
nitia sine prima: et adipiscit gloriam sine merito. quod cum presumit de bonitate dei cui suis malis meritis: ponit per suos deus esse iustum. **U**nus super illo verbo apostoli ad Rom. q. fuit dum in rite tua et cor ipsius rebatur.

o 3

De peccatis in spiritu sanctu

Sicut tibi ira et. Amb. i glo. sic dicitur. Sunt enim quodammodo
 quod mala quod agitur dispergitur. et dicitur pennis cordis
 quoniam eis datur ex eis exire laborum. et quod apostolus non
 loquitur his. sed quod placet mala quod agitur. et de misericordia
 dei nimis plumeretur: de paternitate abutetur eis
 principatus perduratur: illi sunt. id est dei onus patiam et
 suam cumulat sarcinam decit peccatum. **C**redo
 aliquis retrahatur a peccato ex consideracione divinitatis miseritatis
 ricordie oia remittere peccatum et punitur bona. Et si bonum
 siue donum nihil aliud est nisi spes de divina
 misericordia. Et hec spes surgit ex bona quod bona diligent
 meditatio siue cogitatio et credit quod deus est valde mi-
 sericordis. et per suam magnam misericordiam dimittit ho-
 milibus peccata quatuor: magis: et quod est finis misericordie
 si soluimur se vultu auertente ab illis propter deum cum aposto-
 lico amplius sibi cauedi ab istis cum dei adiutorio.
Fratrum illorum Ezech. xviiij. Quacumque hora est. Et ibi
 dicitur Nolo mortem peccatorum. I. id est danaeum: sed magis
 ut que ueritas per veram pietatem et uirtutem. I. vita gratiae in
 pectu: et vita glorie et futurum. Quoniam ergo hoc sic cogi-
 tar: ut icipit in eo spes quod deus est sibi dimittit peccata
 sua et det sibi bona quam suam et tandem vitam eternam. Et
 talis spes facit hoem penitentem per peccata et abstinentiam
 futuram. et satisfacere est omissoe et commissis est. Et
 si bonum tollitur per despatorem: quod aliquis reuocat diuinam
 misericordiam: non quod non credat deum esse misericordem
 sed quod desperat misericordiam dei presentem. Unde super il-
 lo prophetice apostoli ad Romanos. qm duriora tuam et cor impen-
 nitentem est. Amb. i glo. sic ait. Sicut aliquis quod agitur disper-
 gitur mala quod agitur. I. quoniam gratia est intelligitur purificatio
 sibi iam non posse iugisci. sicut ille qui dicitur. Gen. iiiij. Maior
 est iniurias meas quod ut uero me. **C**ubique est nota domini: quod
 latius non credebat sua iniuriae est maior est miseri-
 cordia dei. sed quod maior est iniurias sua quod satisfac-
 torio sua: ut crederet se nullatenus satisfacere pos-
 sedeo quae offendit. Et hec despatio subrepit
 filio: ut quodlibet libuerit ratiōne danaeum destinari si
 ne pietate faciat: ut Amb. subdit ibidem. Et iten-
 tum ibide sic perdiuit. Illi vero sicut ex proprieate
 peccatorum nimirum spes purificatio deum non est iustitia. isti. sed quod
 desperatur deum misericordem presentem. Et Augustinus ibide.
 Et utroque est perdiditur: et speratur et desperando
 prius retro et deinde affectibus laborantes pibunt.
Certus aliquis retrahatur a peccato ex consideracione ve-
 ritatis agnitione. Nam cognitio veritatis per lumine innotescit
 et iustificat. sed per lumine rationis et fidei retrahatur a peccato.
 Hoc donum siue bonum est boni necessarium ad salutem.
 agnitione vice veritatis fidei et inopere: vice quod bona cogi-
 taret quod sit peremptio mortale et quod uiteale. et quod sine cir-
 cularitate peremptio mortale aggrovaces et quod non. Et quod tra-
 habatur in alia spem peccati et quod non. Et quodlibet bonum de peccatis
 siue vice penitentem et vice confiterem et ad suscep-
 tionem eucharistie se preparare. et etiam agnoscere precepta di-
 vine. quod huius illa obsecrare ageretur quod omittere: et quod
 credere. Agnitione atque innotescit sepe facit hoem
 surgere a peccato quod bona pietas petrauit et ignorans.
 et dorso eius finaliter propter deum despatari peccatum: et non penitentia
 pollicis ratiore mortis: gehennae: iudicij est. videat ergo il-
 li quod ceteros querit confessores studiose: quod ad voluntatem
 est eorum eos absoluuntur est. Et si bonum vel donum est
 collido ipsum ipsius gratia beatitudinis agnitione. sicut dicitur. Impinguo
 ex industria ueritatis fidei agnitione ipsius et principatus innotescit
 falsitatem defendit ut licet peccatum. sicut siquid agnitione
 est dei preceptum. velle principatus defendere formicatio-
 nes simpliciter non est peremptio mortale. vel diebus festis
 uis non est peremptio choreas ducere: vel opere fruilibus
 secundere est. vel defendere quod non est peremptio diebus festis
 uis generalitate dare et ratione dei et cultu diuino ho-
 mines retrahentes a malo. **Q**uarto aliquis
 retrahatur a peccato commissio et abstinet a futuris ex ceteris
 consideracione iustificante ipsa emendatione inclinans ad
 bonum retrahentes a malo. Per hanc enim delenit hominem
 peccatum. Per hanc enim fortificatur et uiuatur habens fa-
 cultatem possit resistere temptationibus et perficiari a futuris
 peccatis et recidivis. ipsa emendatione inclinans hominem
 habens eam ad diligendum deum super omnia. et proximam sic sequitur
 ipsum. Et si bonum calorem inclinationes sequuntur: ipse impleret
 omnia precepta diuina et non eaderet in peccata futura. Hac
 autem gratiam siue bona donum patet est deus iustificare cuiuslibet
 se proprieati ad eam: quod vice facit quod in se est. Et si hoc
 bonum vel donum est iustificare fratrem gratiae: dicitur. sicut aliquis Inuidet
 uidet non solus proprieatis frater: sed iustificare gratiae
 et in modo. Ubi noradum est quod aliquis per iustificare gratiae
 dei duplum. Ut propter hoc quod credit gratiam suam diminuit
 et periret ad peremptio mortale. vel quod deputatibi uoluntate
 iustificare. in causa quod bonum gratiae sibi non placet: sed per ipsos
 factos quod palatium corruptum. et sic in proprieatis quod gen-
 tium in se est vellet impedire auctorem tollere gratiam a proprieatis.
Cinquo aliquis retrahatur a peccato ex consideracione de
 formicatio: et turpitudinis auctoritatis erubescencie causat.
 vice quod bona diligentia considerat quod peremptio mortale
 est res valde iustificatoria et turpis et nociva: et hoc
 valde peccatoria: prius deo: meritis ecclesie et scierorum.
 ita quod est factum bona opera: ut eterna uictoria et hoc
 non est meritorum: et quod si bonum est peremptio mortale mo-
 ritur eternaliter danaeum. Et tunc ergo consideratio boni incepit
 peremptio defestari: et ab eis resurgere: et per futuro se
 cauere. Et si bonum est finaliter ipsius: siue bona bonum Finaliter
 est erubescere: tollere finaliter ipem iustificationem non vice perire.
 turpitudinem quod erat ratione abstinentia a peccato et penitentia
 tenui de commissione. Ubi nota domini est quod finaliter ipsius
 accipitur: prius de permanencia peremptio usque ad mortem
 tenui: prius ipso factus non penitenti: et tunc est peremptio
 blasphemie in spiritu sanctum: ut ait Augustinus. et huius irrever-
 sibile: ut dicitur Marche: Lucas: et Marcus: ad se
 sum super dominum secundum modum: quod peremptio irreversibilis
 est circa latitudinem. **B.** **C**orro retrahatur aliquis a peccato
 ex consideracione breuitatis et quietatis boni debiti quod
 quod in peccato est: prius factum quod de apostolo ad Romanos. vi. Quem
 fructus habuisti tunc in his quod quoniam nunc erubescit.
 Non prius factum breuitas boni quod quod in peccato factum
 ducere soleat hominem ad bonum quod ei voluntaria in peccato non
 firmat. quoniam vice bona cogitat valde breue electionem
 omnis in peccato: et propter illud etiam cruciatum: et quod electione in
 peccato gule luxurie est. est quod mortuane ad eam. Obstat
 dia eterna quod bonum multi a peccato retrahuntur. Et si bonum
 non tollitur per obstinationem: quoniam sicut bona firmat suum prius
 postulum in hoc quod peccatum ibereat. Et de his duobus dicitur.
 Dicere. viij. Nullus est quod egat pietatem super peccatum

2

tria re-
 fusa ad
 quod ali-
 quod per
 spiritum
 spiritus.

Bermio

XLVIII

suo; dicitur quod feci. **I** q ad p̄mū lōeū querit sūt q̄ si equo ip̄tu va. ad pl̄iu. **I** q ad scdm. Ut si fig-
nal ipenitētia ē q̄ p̄cōr. p̄dīc nō d̄stere cōmis-
sa; ita obſtaclo ē q̄ p̄ponit fēda cōmitēre et in
eis pdurare. Obſtinat⁹ ē iñ p̄ſiderat⁹ q̄ bonuz
sue obſeratio ē p̄cōr ē gūu z breue. q̄ si t̄lia ſu-
derat et nō firmane volūtate ſuā ē p̄cō. **S** for-
te di. q̄ final ipenitētia z obſtaclo n̄ ſuē
duc sp̄s p̄ci i sp̄m̄lēm rali rōne. Preteritū z
futurū n̄ diuersificat sp̄m. **I** final ipnīa z obſ-
tinaclo n̄ differe n̄li ſz p̄cētū z futurū. q̄ p̄z:
q̄ ipenitētia ē ex h̄ q̄ de p̄cēs p̄cēris z cōmis-
ſo n̄ p̄et. Obſtinatio to ē iñ h̄ q̄ futurū cōmitē-
tēd̄ ſumit p̄pōto ibēt. R̄ndco z dico q̄ iñ
penitētia z obſtinacio n̄ differe fm̄ p̄cētū z fu-
turū p̄cēm: vt Alex. z qdā alij dicunt. co q̄ alij
p̄ dici ipenitētia q̄ p̄ponit ēt de p̄cēs q̄ faē n̄ pe-
nitētia. **I** differe fm̄ obſtaclo q̄ iñ p̄cō accēdunt.
Urb̄ ḡo. in acu p̄ci ſūr duro. f. deformitas
act⁹ z paucitas fruct⁹. ex q̄ p̄ſideratē alij re-
trahit a p̄cō: vñz **S**. p̄ aplm. h̄ q̄ ipenitētia alij
q̄ nō vitat d̄formitatē v̄l turpitudinē q̄ est in
acu: q̄ erat r̄ penitētis p̄ obſtinacōe z bo alij
firmit adberet delecatō: aſci n̄ eēt incepētēs
z p̄mū bonū. q̄ ſūr due ſpēs p̄ci in sp̄m̄lēm: ſic
p̄z p̄ p̄dicā. Nec s. Tho. i ſcp̄to. q̄ ſen. di. xlviij
ar. iij. Et i q̄onib⁹ diſputat⁹ d̄ malo. Utz ō p̄cē-
tū ex malitia ſu p̄cēm i sp̄m̄lēm. z Alex. de
ales. iij. p̄e ſū. d̄ diuers dījs z ſp̄cō p̄ci i sp̄m̄
S Circa p̄missa de p̄cō i sp̄m̄lēm: (ſcm̄ z ē.
occurrit dubitatio: q̄ tñ final regrant ad h̄ q̄
alij p̄cēm ſu p̄cēm i sp̄m̄lēm. Ad h̄ d̄icēdū ē
breviser q̄ tria regrant ad h̄ q̄ alij ſit p̄cēm i ſi.
Primum q̄ ſu p̄cēm ſp̄uale. Scdm̄ p̄cedat ex
ſola malitia ſue iduſtria. Tercium q̄ bo p̄ ele-
p̄cēm abſerat a ſe v̄l zrēnat alij ſit donū q̄d ap̄z
p̄p̄iat ſp̄uſcō. **P**roio ḡ ad h̄ q̄ alij ſit p̄cēz
in ſp̄m̄lēm regrat q̄ ſu p̄cēm ſp̄uale. Ut p̄cē
carnalā cuiusmodi ſit luxuria; gula z ſilia: n̄
ſuē p̄cēm i sp̄m̄lēm. p̄p̄ie loq̄ndo: eriſi h̄ q̄ fa-
ceret ea: nec faceret ex iſrāetia: nec iſfirmiteat ſu
ue paſſiōe v̄l iporētia: ſz faceret ea ex ſola mali-
cia. Nā ſi ſenex q̄ ſcī fornicatōe eē p̄cēm mor-
talez q̄ nullā h̄ic rētacōe ad fornicacōu ex ſo-
la malicia exēcētare eē carnē ſuā z fornicatē: ip̄ ſe-
no p̄cecarer i ſp̄m̄lēm illo mō: q̄ ſal̄ fornicatō
nō ē p̄cēm ſp̄uale. Et ſuo mō poſſer ex p̄p̄i ſu
gula. **S**cdm̄ q̄ regrat ē: q̄ p̄cedat ex ſola
malitia ſue iduſtria aut elecōe mali. z q̄ ſi p̄-
cedat ex iſrāetia: nec ex paſſiōe/iſfirmiteat vel iſ-
potētia. Pro q̄ norādū q̄ in hoī p̄ō reperit
q̄nplex malicie: et qua bo p̄ō p̄cecare et ad
p̄cēm p̄duciā: p̄a iſtra

*S*omes peccati
Malicia naturalis inclinans ad malum
Habitus malus (lvi.)
*M*alicia accusalis sive peccarum
accuse.
Corruptionis sive indispositionis voluntatis
ratio.

Prius q̄ malitia ē fomes siue tyrannus; q̄ ē lāt
guoz nāc; q̄ est in mēbris cuiuslibet boīs q̄ fm̄
curſū nāc ē ex sc̄e viri et m̄l̄teris; et nascit̄ et cip̄it̄
ab eisdē. Ille ci fomes duo mala opaf̄ i boī.
Fomes ex q̄b hō p̄e peccare. Prio nāq̄ retrahit̄ boīs **uoq̄at**
a bono/ et fac̄ sibi ill̄ difficile. **U**nū apl̄s d̄ fome i boī
re loq̄as ad Rom. vii. 8. **V**ideo alia legē i mē
bris meis repu.le. m̄. Et an h̄ tergit̄ p̄mū
malū q̄d fomes opaf̄ i boī; eti d̄l. Nō ei q̄d vo
lo bonū h̄ago. **S**ed o habilitat̄ et p̄m̄p̄ficiat̄ et
inclinat̄ boīem ad fac̄iēdū malū et fac̄ sibi ill̄
facile. Et h̄ rāgis apl̄s ibidē. Sz q̄d odio malū
illud facio. **E**t postea ad idē d̄l. q̄d nolo malū
h̄ago. **E**t ita p̄t hō dupl̄r peccare ex illa prima
malicia. Prio omitendo, exq̄ ei fomes retrahit̄
boīem a bono/ et difficultat̄ sibi ill̄; p̄t hō
ex h̄ omittere bonū q̄d ex p̄cepto tenet̄ facere/
et sic ex illa malitia peccabile omitendo. **S**ed o
omitendo, exq̄ em̄ fomes inclinar boīem ad
fac̄iēdū malū et facilitat̄ sibi illud; p̄t hō ex h̄
opari malū q̄d est sibi p̄hibit̄. et tūc ex illa ma
licia peccat̄ hō cōmit̄endo. Et hō qui sic peccat̄
et malicia non peccat̄ in sp̄m̄sc̄m̄. **S**ed an
peccat̄ tūc in p̄cm̄. Rūr fm̄. Tho. et Bona.
et Petri d̄ charact̄. circa dis. xliij. ii. sen. q̄n. Lu
ins causa est; q̄d q̄n peccati diuidit̄ in p̄cm̄: in
patrē. s. ex infirmitate, et p̄cm̄ i filiū. s. ex ignob
rāta et c̄. Hoc inelligit̄ de infirmitate que ē ex
carne; et ex q̄d p̄cm̄ p̄cedit immediate: ita q̄d in
firmitas est c̄i prima et imediata c̄. affect̄ em̄
copie sp̄m̄ et denioſa c̄, prima et in mediora
et nō a c̄ p̄ma et remora oīs peccati boīis post p̄mū
p̄cm̄. Ad eicū aliq̄n hō incertuo siue p̄cupie pec
cati eligit. alia aut̄ ē c̄o p̄ma et remora: q̄d ex cor
ruptionē nōe inest boī: cōis vice debilitas et fau
cili⁹ i p̄cm̄ rūat̄. Et hec p̄ma malicia repr̄is in q̄
libz boīe/ d̄ h̄ cōct̄ curſū nāc cip̄it̄ et nascit̄ et
opaf̄ in co p̄dicra mala n̄fīp̄a sic ligata p̄ copi
ostrate grāz et trucū: quēadmodū siue ligata i
bē et ḡie. Et port̄ d̄cam̄ rale formic siue malit
ia nō fuisse ligata i Maria et ḡie: q̄d n̄ h̄it̄ c̄a.
co et nō est cepera i originali: ut nōe retenet eccl̄ia
Sed malitia ē malitia nālis; et ē inclinatio
ad malū quā bō bz ex nā siue et cōplexiōe sua. **M**alit
ia ab Aristo. et ab alijs logicis vocat̄ naturalē
ipsoet ia. **H**abent em̄ variū horum varias ad **dia nālis**
malū inclinatioē naturales, aliq̄ ad forandū
aliq̄ ad luxuriandū: aliq̄ ad irascimēntū aliq̄ ad
ebrietatē et galū, et sic de alijs. sic ē boīes variū
varias bñt ad bonū inclinatioē nāles, aliq̄ ad
tp̄antia aliq̄ ad fortitudinē: aliq̄ ad patiōz et re
vlt̄ Br̄ist. i. vi. Eth. di. oīb. **U**ideſ nā qdāmō
mores in singulū subsistere. Nā ve iusti ſim⁹ ee
rati et fortes et alijs hm̄oi: statim a nasciturate ha
bemus. Et bac aut̄ sedē malitia p̄t hō peccat̄
re: q̄d p̄t facere mala ad q̄d alī nālis malicia in
clinar. sic ē mūles faciūt q̄d libam voluntatē
n̄ ve possente resistere nālis malicieſtib⁹ ſuis
sz poti⁹ eas p̄ſeq̄nt̄. Et q̄d peccat̄ et rati malit
ia ſep̄ n̄ peccat̄ i sp̄m̄sc̄m̄. **T**ertia malitia ē

De p̄tis in spiritū sanctū

Malus habet malum sive mala conscientia quae vel quam habet sive factum in se ipso ex mali operationibus quod operatur et per misericordiam eius puer ex peccatis mortalibus vel quod inclinat hominem ad conscientiam peccata mortalia et mala opera conscientia ista operibus sive peccatis ex quibus talis habetur vel conscientia sive fructus est genitrix vel genitor calce habetur vel conscientia vocatur malitia quae a deum modum habet bonorum vel conscientia bona ab aliis vocatur virtus. Et si per hoc ex illa terrena malitia peccare ex quo est genitrix potest ei hoc illam inclinare non posse immo difficile est ei resistere et quod ex tali malitia peccatum peccatum in spiritu sancto. Sed ut aliquis dicatur poterit peccatum in primis quod ex ipso est quod dicitur in modo potest habere in seipsum et possit dicitur

Perit de peccate et malitia secundum modum. **Q**uarto magis
actuale licet ex quod per peccare est malitia actualis sive peccatum
actuale: ex quo vel quod per alium peccare peccatum: sive
est peccatum voluntatis: ex quo per se peccare peccatum ori-
entis vel operis exterioris. **U**nus licet et iustitia peccat dextra/
stro: ex odio homicidii: et sepe ex petris cordis
peccatum oriens et operis: sicut illud Mat. xv. De corde exer-
unt homicidia: adulteria: fornicaciones: furta:
falsa testimoniana: blasphemia: et cetera peccata. Et

Modum hoc malitia est non loquuntur docentes. cum dicunt enim
Lorvus in spiritu sancto esse ex malitia. Est igitur quæstra malitia
pro voce tua quæ est corruptio voluntatis. quæ ei bene sapientia malitiam
est cognitum vel scriptum est malum. Et sic docens est pena
ex primo peccato vice originali transacta ut de spiritu
de carnate. Unum potest dici quod talis malitia est corruptio
peccato sue iordinatio sue id dispositio voluntatis libere et rōne cuius bene sapientia ei malum cognitum et scitur
cum est tale arōne. quod malum non procedit ex ipso etia
vel gratia. Et hec corruptio iordinatio vel dispositio
positio voluntatis pueritie pueritiae ex peccato originali.
Vel sic est pueritas aut inclinatio voluntatis ad volendum sue acceptandum malum quod in eo est
scitur et scitur est malum. quod pueritas vel inclinatio pueritiae
ex peccato originali. Et illa malitia ab aliquo etiā
vocatur malignitas animi vel pueritiae metu. Et de
illa malitia loquuntur docentes cum dicunt in spiritu
sancti est ex certa malitia. Quod si bene peccare et non pec-
care ex gratia; nec ex passione vel impotencia; non vi-
detur non peccare nisi ex predicatione corruptio pueritiae
aut inclinatio. Per hanc igitur quod sit electio ma-
lii in pueritio. et quod sit certa industria quod id sive
vice illa malitia dicitur modus. Tertius quod reprobatur

Nil in morto. et quod in certa mortuorum quod in-
victa malitia. quod in mo. **T**ertium quod regredit
ad h. quod siquid sit peccatum in spiritu sancto est quod hoc per tale
peccatum ab initio a se vel intentione aliquod donum quod aper-
tus proponit vel approbat est spiritus sancto. et quod natura estre
erabere hominem a peccato; aut facere eum surgere a
peccato procerato; aut preservare a peccato futuro; et in
uare ad opandum opera bona vice externe merito-
ria. **L**atitia autem dona a peccato retrahentia sunt le su
pius recitata circa secundam. **E**. **v**icis timor rigorosus
divina iusticie. spes de divina misericordia agnitusq; vita
auxiliu interne gratiae divinae sive charitatis infuse
consideratio turpitudinis sue malicie penit. i. erup-
tio besceratio peti. consideratio paucitatis sue breuitatis
boni quod gressus in peccato. **E**x propmissis et finalibus preceptis q
peccatum in spiritu sancto est peccatum spirituale procedens et sola ma-

licita: ita qd n ex iugentia aut ifirmitate: p qd p
bō a se abjecte r pccētis aliquid donū qd ē appropria
tū aut appropabile spūscō, qd donū natū ē tra
bere boiem a pccō: t iuuare cū ad bñ opandū:
vez ex dīcī s. ¶ Sed ad maiore dēcessatiōem D
blasphētū occurrit dubitatio. Utz ex legib⁹ di Mult⁹
uis ⁊ canonib⁹ sac̄i, ino impialib⁹ sint aliq⁹ peplex
ne descepte ⁊ obire blasphemātū, his vīz qd eū aut blasphemātū
ei⁊ scōs blasphemātā. Ad h̄ dicēdī: qd multū, mātū
plex ē pena blasphemātiū deū ⁊ scōs ei⁊, qd ostē
di pnt ex triplici lege signat: vīz ex lege diuīsa
ex lege canonica ⁊ ex lege ciuili siue impiali.

Cl^oprio ex lege diuina: iuxta th^{ea} L^evi*r*. xxiiij.
Qui blasphemauerit nomē dñi morte moriat
sic et fēm ē i legē: ut ibi d^r q^u fili^o milles israeli
et id quē pepit deviro egepeio inf filios israel
b^r iurgat^o et in castis cū viro i fructu*ta*. cūq^u blas
phemēt^o nomē dñi adducet^o ē ad Moysen. q^u mi
ste eu in carcere dōce nosceret qd de eo ubere^t
d^rns. Qui locut^o ē ad Moysen di. Educ blas
phemū cē castra: et ponāt oēs q^u audie^t man^o
suas sup caput ei^o: et lapidet eu viuūtus p^ls.
Et ad filios isrl loq^us. Qui blasphemauerit no^t
mē dñi morte moriat. la pidib^o obreue cuomis
p^ls m^ltitudo. sic ille cuius. siue pegrin^o fuerit
q^u blasphemauerit nomē dñi morte moriat. q^u d.
n^llo excep^o; siue sit fidel^o siue ifidel^o. Nec solū
p^lcepto diuīo sic fuit punita blasphemia: s^r et
ex p^lcepto regis gentilis. Unde siē habet Da*n*
iel. iij. Nabuchodonosor statuit ve quicunq^u puniuntur
blasphemare deū fidach/ misach/ et abdenag
go: p^ltereret: et dom^o e^o vastaret. Si igit^o re
gentilis. b^r fe^o ve de Aug. sup Jo. et habet. xxiiij
q^u am. D^rns. Quāto magis seuire debet^o blas
phemos rex ch^{ri}tianus. Un^o sic dt. Si re^olatim
gena seuit ne blasphemaret^o deū ist^o qui potuit
tre*ta* diuersas de iuste liberare: tanta ma*c*ia dñs

tres pueros de igne liberare; qno magis dicit
reges chitani deseuire qn chis exuffiar. a q nō
tres pueri tñi; sed orbis terrarum cù i pís regibus
a gebennaz igne liberaran. Hec ibi **S**cdō
blasphemia puniē lege canonica. Unde disti,
p̄fici, cleric⁹. dī. Clericu maledic⁹ maxie in sao
cerdotib⁹ cogat ad postulandū venia. si nolus
erit degraderet. neqz ad officium absqz satissim⁹
cratione reuocetur. Sed Greg. non startut tripli
ce penas i blasphemos. vīz corpāle pecunia
lē, et spūiale; vīz habet extra de maledicis i ea. sta
tutum. Ubi dī p̄mo Seatum⁹ ut si qdextra de
um: vel aliquē sc̄op⁹ et maxie extra bram & gine
liguā i blasphemia publice relaxare p̄supererit
septē sextis seruis in pane et aqua ieiunare. et qd
libet p̄diceret diez tres si poset alioqñ duos re
fictari paupes sive vnu. **S**cdō ponit p̄enam lex cano
pecuniale cū subdit. ibide: blasphem⁹ si diues nica p̄is
fuerit p̄spale p̄tācem exhibita coactiōne ep̄i nīc
diocelani si necesse fuerit solidis. pl. alioquin.
xx. sive. xx. usualis monete mulctet: nullam in
hoc misericordiam habitur: que pecunia inter
paupes distribuit. **T**ertio ibide p̄ote pena
spūiale, vīz qd septē diebus dñic⁹ ip̄e missis ante

Bermio

XLVIII

Fore ecclie i manifesto stare d^r. Et vltimo d^e d^r n^o vi^r sepr^o d^r stare discalciat^r sine pallio cū corrigia ad collū. Et d^r ibidē i fine capitlī: si p̄missi reuincor^r t pecuniar^r blasphem^r accipe renuerit ac e^r pagere: ecclie sibi infideicāt i gressu: sur^r in obitu eccliaſtica careat sepultura: qd bñ fecavit d^r i lēm. vbi s. cum iussit blasphem^r mū duci ex caſtra. Sup q̄ vbo Aug. dc. Quia nomē dei maledictēs exire a vicāte/a fide/a charitate. p̄ h̄ em q̄a exire de caſtris ecclie. Et h̄ fin rigorē ecclie, atēn i iudicio aīc dīſcret^r ſacerdos poē h̄c rigorē mollitre t misericordia no d^r negare q̄r mīſericordie del-nec menſuritas poſſum^r ponere: ne cypa diffinire. xxvi. q. vi. bis qui. ¶ **T**ertio blasphemia puniſt lege ciuiti ſue ipiati. Un h̄ fin leges ipiales blasphem^r ē decapitād^r: vt i auſten. Ut no luxurient^r nāz circa mediu. Lano nea aut mīſericordia ſtatuerit p^r mērū. Et p^r mērū

Pterro nec per diffinire. xvij. q. vi. bis qui. Tertio blasphemis puniri legi ciuii siue ipsiatis. Unus fuit blasphemus ipsius blasphemus est decapitatus: vi i. auctoritate. Ut non luxuriantur enim circa medius. Lantunes autem misericordie statutis pena ut sit. actum de Hostiis. et de maledicentibus. Si blasphememus sepius blasphemauerit et rebellus fuerit. locum habet penam legis: vi. s. laicorum decapitacionem fuit canonicas sancti oves anathematizatus. et excommunicatus. ecclie i ingressus infideliter et in morte carerat ecclieistica sepulchra: clericus vero rebellus degradetur. Ex primisque per blasphemias ois hoc illud dicitur: horre et fugere et dei blasphemiam non sustinere quoniam in se est. Ideo statutum est etiam in deos blasphemias. dum hunc coprobatum fuerit per principes seculorum res puniri et cuperari: ne crucifixum nobis aliquem nos blasphemare possimur. ut hunc est de iudeis. capitulo In non nullis. unus statim hoc per blasphemias ostendit se peinire ad diaboli et inferni familiam: quod loquitur lingua danatorum proposita. Nam in eoto uniusmodi ostendat esse trilingue lingua. In celo est lingua siue loqua celestis deinde in iugis landauit et ei gratias ageruntur: sed illud post. Bticibus habent in domo suae dominorum scilicet sceloz latitudine. Scilicet in iuncto lingua frenorum siue loqua eorum est decipere/frena trahere/di carnalibus et libet narrare: fuit illud Iohannes iiiij. Qui de fratre est de fratre loquitur. Tertio in inferno est lingua deum iugis maledicentium et blasphemantium. Unus de ciue inferni dicit: Esu. viij. Lingua eius est rancor: et maledicent regis suo et deo suo. Et Apocalypsis xvij. Est uatteritur boni minores estu magis. Et blasphemauerunt nomine dei hunc prete super has plagas. Et iterum ibidem dicitur: blasphemauerunt deum celi per vulneribus et doloribus suis. et id est per loquas blasphemias manifeste ostendit cur regios ciuius sit et incola quoniam etiam sic in corde: quod quoniam vnuersitas est talia cogitari: talia loquitur et talia opacum: ut dicit Aristoteles. Et sic in sti et boni hic assuefacti deum laudare. volentes officium addiscere in eis quod dicuntur super in celo. Ita filii diaboli discunt blasphemias in seculo: quod perpetuo continuatur in inferno cum per eos diabolo. In haec coguntur filii dei a filio filii diaboli. quoniam filii dei nec deum blasphemant nec dei blasphemias audiunt patiuntur: sed potius deum laudant et ciuios laudes audire et desiderant. Filii vero diaboli in dei blasphemias et viceperitos per se et alios delectantur. vel enim et boni filii patrem suum offendere non patiuntur.

Cui eximū refert qdā doc. solēntur h̄z i pāng
theologia ca. vi. de blasphemia i fine. Fuit qdā
vir vporē bñs: ex q̄ se credebat h̄z̄e tres filios:
cū vñū solū ex ea h̄z̄et: c̄ vror̄ dū qdā die cñvñ
ro suo litigare. obiecte ei q̄ ip̄e solū vñū filiū
ex ea h̄bāt. reqūsita vpor̄ a viro q̄s ei filiū p̄ec̄t. ne
luit ei idicāre. mortua vpor̄ cuī p̄f̄ et ifūmaret
ad mortē oia sua bōa dimisit illi q̄ erat filiū su⁹
Deīn fca ē p̄ccio int̄ illos tres filios c̄ eēt hez
reditas. qlibz ci dicebat mea ē hereditas q̄ ego
sū fuit ei⁹. Et cū sna dare a iudice: q̄ ille eēt fi
li⁹ verq̄ p̄rem directi⁹ z p̄pnd⁹ sagittaret cir
ca cor. p̄f̄ ḡ de mādato iudicē ligato ad arboz̄
z duobz sagittatibz: et uidez p̄ez sū sagittar
ri: turbaz⁹ ḡuit z duos dixit: q̄ p̄ez nllarēsa
gittare velle. ex q̄ cogniti⁹ fuit: q̄ ip̄e erat ver⁹
fili⁹ ei⁹: z sic dara ē ei hereditas. Sile p̄git de
duobz mercericibz: de filio litigātibz cui⁹ eēt: cū
vñ⁹ fili⁹ ēēt morius. Et cū Salomon pue⁹
dividere vellez et cui libz dare p̄tei⁹ q̄ vera mater
erat noluit: s̄z porti⁹ vñū cuī alci⁹ reclinq̄re voluit
ex q̄ Salomon coquuit eandē ēēt vera mñez et sibi
pue⁹ tradidit: vt h̄z̄. iii. Reg. iii. **E**st equi p̄z
sars: ex dics qntū sit malū p. blasphemie: z q̄ roz
rus mōs dcherer z blasphemias il surgere: ip̄os cō
pescere z refrenare ne z creatorē sūu andeat vi
cupare aut ei⁹z̄tulas irrogare. Utrupandi igi
tur sūu p̄res q̄ de h̄z̄ ncorrigūr filios suis: cui⁹
eximū sup̄ audist̄ de filio qnqūni ser. xl. 2. Ut
trupandi ēēt sūc p̄f̄ssamiliās q̄ t̄les sustinēt i do
mibz suis: q̄ nlls. p̄b pm̄teret aliquē quē cre
deret et sc̄m male tracari i domo sua si poss̄
pedire zwici⁹: et lōge min⁹ h̄z̄ pm̄teret de p̄f̄
uo: qnto ampli⁹ ip̄edire dz z nllō mō colerare
q̄ fiat dedec̄ i domo sua creatorē om̄. Utrupan
di sūt fili⁹ q̄ no p̄ne sustinere zwici⁹ p̄ris car
ialis z sustinēt ip̄opriū p̄is cfnalit. Utrupan
di sūt plati z p̄ncipes z oēs p̄catē bñres q̄ p̄nt
blasphemias mulecar p̄ea pecuniaria z talis p̄
tis: z m̄ sustinēt calia. Quid dicet i finali iudic
io dñō dicēt. Nomē meū et sc̄os meos pm̄iss
ti blasphemare: certi si dicēt. Dñe nō b̄ audi
ui: vel b̄ facti ēēt ignozau. r̄ndebit illis dñs. h̄z̄
circumstuti facta diligētia z grua. Et q̄ audis
et sc̄re nolunti. neq̄s ego nū audio te: neq̄s
oui te z c̄. T̄les vñc̄ peiores sūt iudicis. q̄ ob
vraueris z hodie obturāt aures audita blasphemie.
ondecēs p̄ b̄ signa doloris z detestatiois
z d̄ glo. interli. sup̄ illo p̄bo Acf. vii. cotinue
ta aures suas ne blasphemias audit̄. Itē iug
erestes sciderūt cuī blasphemia audierūt. ve
t Raban⁹ sup̄ Mat. Mos inq̄t erat iudicis
z aliquid blasphemie audiebāt: sciderē vestes: sic
ornabas z paul⁹: cū cultu diuino honorareñ.
ui⁹ exim⁹ habem⁹ i chio dñō q̄ ad oia patiens
i: s̄z dei blasphemia ferre non potuit ut p̄ez
Mat. iii. vt vñdīc Libyf. sup̄ Mat. om̄l. viii
s̄z i p̄ma rectorē dicēt sibi diabolo. Si si
di eīa dic ut la. istip. si. exasp̄at⁹ si ēēt sustin
z mitis pm̄asit. Nec sc̄da exasp̄at⁹ ē dicente

De Contumelia

But diabolo. Si si. si es mis. te deor. Sz i etia qn diabolus dei honoris sibi assupserit se ut deum odorari voluit: qd soli doxerit. exasperat? ritac? Et ut nos illi? ex discam? nras iurias illas ab iphs. sive i dico sive i facio equum usq sinecere. di ar iurias argz? reperit nec vslq ad audiit? sufferre: qm i prys i. u. h. e. quepia pati ene laudabile e. di ar iurias dissimile numis i piu. Sic g patz qn malu sit blasphemare aut blasphematos audire et no arguere. Rogem? g deu? re.

De peccata q est contra filia ire
Sermo. XLIX.

Contumeliosos. **S**uphos: inuictores malorum: penitus in obediencia: q filia agit digni se morte Rom. i. In pce. ser. audiisti d blasphemia q e. iij filia ire: qntu malu sit deu aut scds ei blasphemare. Et q blasphemia sit p? i spmsem. Audie sti et i pce. imediate d singul p. in. ss. qre dicatur irremissibilis. Et quod fiant ex terra malitia. Et d qnq malitia pcov. Et finaliter d p? p? blasphematiu? h? triplice leg? vice diuinam/ canonicam et ciuil? Nunc? videlicet deo. v. filia ire vice de peccata p qua offendit p? qd illa sit fugienda et derelicta: eo q iux? ihes? peccata dgn se eterna more. Pro gratia maria. ¶ L 6 ¶ Quia sup ser. xxvij. tume. su. re. vbi. S. circa lram A. pauca dixi de peccata: quod differat a zuicio proprio/ surractio et deraci?o. Et silt pauca d eo. ser. xxxvij. circa lras E. In p? ser. Iredo crexi? adhuc d b? vicio peccata loq. L u at e?o? d?o? large loquendo accepit peccata? zuiciu? et propiu? p eode: volo et illa doc. seq? snia; ne vi mibi et ne caritu? i pdicatioe ad p?l?n m?ta de his facere distictioez. Et qnus crexi? vocabulo peccata n? solu? fiar p? vba h? et p? fca. Ut vlt glo. sup vbo the?at. tñ. ppe loquendo peccata solu? sit p? vba. Et de talu? Iredo dicere i p?posito. vice de peccata q sit p? vba p? gordin?.

SQuid sit peccata: et q?lter comittat
An sp sit p?m et an mortale vel
veniale
An ho teneat peccatas illatas
patient sustinere
Due peccata sit sustinenda: et q n
Ex qd vice oriat vel causat
contumelia

B De primo qd sit peccata dicere doce. Et peccata nibil alius e?g? vba q?b? alijs p?rio suo iustus v? iuriose obijicit defec?m anie/corpis aut fortune: p?nc p?rio. Pro q? noradu? e. q defec? q?b? p? ho p?rio suo i facie obijicere: s? triplices. s. aie/corpis/ et fortune. ¶ Primi g?le defec? aie: sic car?etia x?turu? theologica? et fidei/speci/ et charitati/ x?turu? intellectua? liu. s. scie intellect?/ prud?tie/sapie/ x?turu? moralium/ et fortitudinis/ et paupertie

liberalitas/ magnificae/ re. sive car?etia aequitatis et curu?. Silt hic? viciosa/ et opa viciosa sive ac?r? viciosa: qd opposita tib? v? vici?o: ut ignaria/ pusillanimitas/ peccata re. ¶ Secundum defec? corporis: sicut sunt defec?us m?boru? Defec? aur mala dispositio corum. videlicet oculorum/ corporis manu?/ pedu? v? q? ho? e gibbos?/ claudus/ male videt/ lusc?/ surdus/ aur male auditus/ balburius/ ifinius?/ poltor? re. ¶ Tertius sit defec? i. Defec? bonis fortun?e: ut q? ho? e medice?/ paup/ aut ml? in bonis tu? indigens/ ignobilis/ illegitime natu? v? q? cas/ fortune re/ pleamens/ aut porrecta re. Tales ei? et p?siles defec? soler? hoies sibi mutuo i facie obijicere.

Hic p?missis dicendi e. Pro q? ho? p? proximo suo inferre peccata obijicendo sibi defec?us aie sive elpe. ve cu? iuriose i facie sibi de aliquo p?c?m qd fec?/ pura q? est homicida/ raptoz/ adulere/ sup?o/ auar?/ sic de alijs. v? d?cedo sibi/ tu? es heretic?/ infidel/ stultus/ fatu?/ ignar? re. t?les em? dicunt defec?aie: qd p?b?b? Eccl. viij. cu? d? Ne despicias hoicem auerteret se a petro. nec impropes ei. q.d. Ne despicias hoicem auerteret se a petro p? p?niam. sic nec ch?is magdalena? L u. viij. Nec p? filii? p?dig? reverente Luc. xv. Sz q? frat tu? e debet gaudere sic et angel? gaudet de petore p?niam agente Luc. xv. Et ruipe petor fui si sic et ipse. v? si n? fuit et potuisti: vel adhuc et poteris. Hec h?re. Unus subdit. Et ne impropes ei. s. p?c?m qd fec? vel si ex fragilitate i p?m l?baf: q? n? ho? q? facias bonu? et p?cet. ¶ Secundo aliquo fac? inuiri? p?rio ei peccata dicendo. i coop? sibi obijicit defec? corporis sup?actos. vice q? sit eec?/ claud? re. Et talis ppe zuiciu? de n? peccata: q? g?alit p? peccata et accipiat. vt dicendo. tu? p?c?m claudo/ tu? distorte nequa/ tu? pessis me strabo: et sic dealu?i. ¶ Tertio qd peccata se maledicendo p?rio p? sibi obijicere defec? forsan runer: et dicendo. tu? medice/ tu? rustice/ tu? fili me recricis. v? reducendo et obijicendo sibi i facie ho? n? qd fec? illi: vt dicendo. ego i talitu? neceitate tibi subueni: alias fuisse derelict? v? p?fugus fac?/ aut cap? re. Et talis iuria d? ppe impropriu? qd p?b?b? Eccl. cu? d? L u deder? ne i?ropes re. q. d. L u deder? aliqd alicui: ne impropes illis sed iuris d?m vt de glo. q? dat oib? affluent? et non impropes Jacobi. j. Et Eccl. xx. d? Exigua dabit et m?tra ipropabis. Et sic ppe loquendo co?miciu? dicet. qn aliquis alteri obijicit defec? corp? posiz/ v? q? sit illegitime natu?; q? n? e?i? cl?pa sed p?ciu?. Et sic d? zuiciu? i. q? viciu?. Et peccata vero ppe. d? alteri obijicit culpa. Et improprietu? d? obijicunt defec? fortune: vt q? sit paup vel reduc? sibi ad memoriam auxiliu? qd illi fec? Hec scrips? The?em. ii. ii. o. lxviii. art. i. Hec de p?mo qd sit peccata et qd contumelie re. ¶ Secundo videndum e. vt? peccata sit sp? p?m: et q?le mons duplicitate aut v?niale. Pro i?nt?ce ad hanc q?nem. Est p?sidat? norandum: q? vba p?n? duplicit? p?siderari. Uno vba m?o inq?nu? se qd? soni audibile? et sic n?l?m no cumu? i?scit. p?rio nisi forte g?uado aures: ve cu?

haba ini?
riosa in?
seru? p?r
mo exco?
rectione.

haba iuri?
osa m?c?
run? ali?
eni ex li?
uor? odij